

Letniška listina: --
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . " 5.—
 Četril leta . . . " 2.50
 Mesečno . . . " 1.—
Dunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . " 15.—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v. od 6 redne petitvrste: pri večkratnih oznanilih velja -- popust. --
 „Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Boroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Naš podmorski čoln št. V. potopil francosko križarko.

Slovenci in Hrvati ob jugu države v sedanjem trenutku pogajani pred celim svetom izjavljamo, da vidimo svoj spas edino le v državi Habsburžanov, v Avstriji. V našem imenu je na mladinskem shodu v št. Pavlu pri Preboldu načelnik Hrvatsko-slovenskega kluba dr. Korošec v tem važnem trenutku obnovil zvestobo do države in do cesarja. Vsi smo ž njim eno misli, enega srca. Naj pride, kar hoče, Hrvati in Slovenci bomo zopet pokazali, da se lahko naš cesar brezpogojno na nas zanese!

Italijanski poslaniki se posvetujejo. Italijanska vlada je povabila svoje poslanike v Londonu, Parizu, Dunaju in Berlinu k posvetovanju v Rim. Petrogradski italijanski poslanik se radi oddaljenosti ne bo udeležil posvetovanj.

no na dne 12. majnika, je italijanska vlada, sporazumno s političnimi strankami, preložila na poznejši čas.

Nemčija in Italija. Vesti „Frankfurter Zeit.“ o izjavi kneza Bülowa potrjuje sedaj tudi pariški list „Temps“, ki pravi: Knez Bülow ni Italijanov prav nič pustil v dvomu, da bo Nemčija kot zaveznica Avstrije storila vso svojo dolžnost.

V Londonu se posvetujejo. Iz Londona se dne 28. aprila poroča: Že nekaj dni je opaziti v londonskih diplomatskih krogih prav živahno gibanje. Angleški zunanji minister je imel v zadnjih dneh opetovane pogovore z zastopniki Francije, Rusije, Srbije in Italije. Vrhu tega se pa še vrše od pretekle sobote naprej pogovori in posvetovanja raznih poslanikov z Greyjem, ki ima istotako vsak dan pogovor z angleškim zunanjim ministrom.

Italijansko posojilo v Ameriki. Iz Rima se poroča: Bivši italijanski ministrski predsednik Luzatti je priporočal najetje posojila v znesku več sto milijonov lir v Združenih državah Severne Amerike, da se plačajo nakupi petroleja, premoga, bombaža, konj in municije.

Garibaldinska slavnost v Genovi. Po italijanskih listih je djana stvar, da se bo odkritja Garibaldijevega spomenika udeležil tudi kralj Viktor Emanuel in da bo stari avstrofob D'Anunzio imel pri odkritju slavnostni govor.

Grška in Italija.

„Kölnische Volkszeitung“ poroča: Preko grške cenzure prinaša „Nowoje Vremja“ iz Aten: Diplomatični zastopniki tripelentente so zapazili, da je grško-italijansko razmerje izročeno precej huji poskušnji, ker se Italija pripravlja, da reši vprašanje 12 egejskih otokov. Ravno tako je Italija neodjenljiva v vprašanju južne Albanije, ki jo za nobeno ceno noče prepustiti Grški.

Položaj na Grškem.

Iz Aten poročajo: Napetost med novo vlado in Venizelosovimi pristaši še ni ponehala. Ministrski predsednik Gunaris je povabil pred par dnevi glavne urednike atenskih listov na konferenco, v kateri

Za vse slučaje pa se mi lahko zanesemo na svojo armado in mirno čakamo. To nam je dokazal slavni čin našega podmorskega čolna „U 5“, ki je ne meneč se za daljavo in razburkano morje, šel 900 km proč od svojega opirališča v Kotorju, da si poišče sovražnika. In našel ga je in po vojaško obračunal ž njim. Gotovo ne gremo krive poti, alko trdimo, da ta podmorski čoln pri Santi Mariji de Leuca ni izvršil samo drznega vojaškega čina, ampak je govoril tudi zelo tehtno diplomatično besedo. Avstrijska mornarica bo nam sinjo Adrijo varovala pred vsakim, kdorkoli nastopi kot sovražnik naše monarhije.

Zasedanje italijanske državne zbornice preloženo. Iz Milana se z dne 27. aprila poroča: Zasedanje italijanske državne zbornice, ki je bilo določeno

svinca, da se vržejo v morje in se potope, ako bi bila ladja prisiljena k predaji, kajti te knjige ne smejo na noben način priti v sovražnikove roke. Zastava se kolikor mogoče nizko spusti, da ne more biti tako lahko obstreljena. (Kapitan na „Goebenu“ jo je dal zgoraj z žreblji pribiti.)

Tudi spodaj se odstranijo vse lestve in stopnice, ki niso neobhodno potrebne. Omare s častniško jedilno posodo in drugim orodjem se zlože pod vodno črto, ali pa tudi vržejo čez krov. Vsa vrata, ki ne propuščajo vode, se zapro, izvzemši onih, ki so neobhodno potrebna za gibanje na ladji.

Glavni zdravnik uredi na ladji dve ali tri postaje, katerih vsaka stoji pod vodstvom enega asistentnega zdravnika. Vsaka vojna ladja prvega razreda bi morala imeti vsaj tri zdravniške častnike, a kar pa na ruskih vojnih ladjah v vojni proti Japonski niti v enem slučaju ni bilo. Izbira postaj se prepusti sodbi glavnega zdravnika. Miza iz častniške jedilnice se navadno uporabi kot operacijska miza; druga postaja se namesti v lazaretu, tretja pa navadno pod varnostnim krovom, da je kolikor mogoče varna pred sovražnimi krogli. Na vsaki postaji se postavi operacijska miza in vsi instrumenti, raztopilne, obveze, kirurški pripravke in ostale potrebščine, da je vse pripravljeno za takojšnjo rabo. Lazaretni pomočniki, ki so dočeljeni strežnemu moštvu vsakega ladjinega topa, prejmejo vse potrebno za prve zasilne obveze.

V vojnih mornaricah se navadno za to skrbi, da zna vsak mornar napraviti zasilno obvezo: tudi je moštvo v mirnih časih dobilo zdravniški pouk, kako je nesti ranjenca, kako je postopati z utopljenici, kako ustaviti kri itd. Včasih se del z oklopi obdane prostora, kjer stoje topovi, porabi za kirurško

zasilno postajo. Lazaretni pomočniki imajo dolžnost, ranjenece spravljati k zdravnikom na zdravniške postaje in tem na vsak način pomagati. Ako ima zdravnik svojo postajo v notranjosti kasemat, ali v oklopnem stolpu, potem je precej varen pred krogli, v mnogo večji meri jim je pa izpostavljen v ladjinem lazaretu.

Maltezarji kot samaritani.

Gre pripovedka, da so pripadniki reda Maltezarjev, ali kakor so se prej imenovali: reda Johaniotov, pri samaritanskem delovanju na bojnih poljanah Evrope svoje redovne obleke tako namakali v kri, da je ostalo belo le tisto mesto, kjer je visel sveti križ. Od tedaj nosijo kot redovniški grb beli križ na rdečem polju. V prejšnjih časih maltezarji niso bili samo samaritani, ampak tudi bojevniki, ki so bili v neprestanem boju proti nevernikom. Prvi začetki reda Johaniotov sezajo v konec šestega stoletja, ko so redovniki ustanovili v Jeruzalemu bolnišnice za gojenje romarjev. Ko so križarji v letu 1099 osvojili Jeruzalem, je bila bolnišnica v Jeruzalemu spremenjena v zavod, ki je zavzel značaj duhovnega viteškega reda, posvečenega skrbi za uboge in bolnike. Bilo je: vitezov, kapelanov in služočih bratov. Vsi skupaj so se imenovali po svojem patronu zaščitniku Janezu Krstniku: Johaniiti. Njihova imetja in njih ugled so se hitro množila v sveti deželi in v Evropi. Deležni so bili zaščite papeža, ki jih je opremil z mnogimi privilegiji. Po osvojenju Jeruzalema so začela potovanja in osvojevalne vojne Johaniotov. V poznejšem času so jim pripadla imetja zapuščenega reda „Templerjev“. Johaniiti so v poznejših časih bili težke boje s Turki, posebno v letu 1480 na otoku Rhodus. Ko so bili pre-

LISTEK.

Kako se vojna ladja pripravlja na boj.

Ako se oklopna pripravlja na spopad s sovražnikom je prvo, kar se mora zgoditi, to, da se iz krova odstranijo vse ovire, ki bi utegnile hoditi na pot ob strežbi topov, zlasti pa predmete, ki bi se, če bi bili zaleti, razdrobili in bi bili tako nevarni lastnemu moštvu. Drogovi, ki drže platneno streho, in čolne se plosko položijo na krov, ali pa se pritrjujejo ob strani ladje. Dalje se morajo spraviti s krova vse vrvi, ki niso neobhodno potrebne. Svetli medeni pokrovi, ki zapirajo odprtine, ki vodijo v notranje dele ladje, in steklene strehe na odprtinah, se spravijo pod krov, ali se pa ob začetku bitke pomečejo v morje. Na njih mesto pridejo jeklene plošče, ki se imenujejo bojni pokrovi in zapro vse odprtine na krovu.

Vse lestve ali stopnice, ki služijo udobnosti, se istotako ali spravijo pod krov, ali pa vržejo v morje. Razen tega je zelo važno, da se vse posode z alkoholom, terpentinom in drugimi gorljivimi tekočinami, ki se hranijo na gotovem delu krova, kjer so najbolj varne pred ognjem, pomečejo v morje. Lesovje na jamborih se po dolgem pritrjuje, jadra na pomožnih čolnih se pomočijo v vodo in položijo spodaj krog čolnov, da se obvarujejo ognja. Razen tega je še vsak čoln spodaj obdan z mrežo, ki zabrani, da bi trske letele naokrog, če bi ga zažela kaka krogla. Signalno moštvo je pripravljeno dati in sročati znamenja. Platnice signalnih knjig se obteže s koščki

jih je prosil, da naj prenehajo kritizirati zunanje-politično stališče Grške, ker škodujejo s tem narodnim interesom. Izrazil je tudi željo, da naj listi sedanjo vlado podpirajo, da bo mogla izvršiti svoje težavne naloge. Zastopniki časopisja, ki podpirajo Venizeloso načela, so zahteve ministrskega predsednika — odklonili, češ, da ne morejo podpirati vlade, ki se ne naslanja na večino naroda. — Ta dogodek vzbuja tem večjo pozornost, ker se je prvič zgodilo, da bi se časopisje v zunanje-političnih zadevah ne pokorilo željam odgovornih državnikov.

Berolinski „Lokalanzeiger“ poroča sicer, da se vrše med grško vlado in tripelentno nova pogajanja. Grška vlada je stavila konkretne zahteve političnega in vojaškega značaja. Grška zahteva garancijo trojnega sporazuma za popolno integriteto dosedanjega ozemlja ter avtonomijo grškega prebivalstva v Mali Aziji. V vojaškem oziru naj bi se sklenila podrobna konvencija, ki se primerno ozira na grške interese. Berolinski „Lokalanzeiger“ izraža mnenje, da se je ministrski predsednik Gunaris dal prisiliti v smer svojega prednika, kar bi bilo Grški na veliko škodo.

Srbija in Bolgarija.

„Kölnische Zeitung“ poroča: Pašič odklanja — vsako teritorijalno koncesijo Bolgariji. Srbija in tripelententa se nista mogli sporazumeti glede kompenzacij, ki so jih diplomati trojnega sporazuma obljubili Bolgariji.

Nezadovoljnost na Angleškem.

Nemški švicarski listi poročajo, da na Angleškem raste nevolja proti vladi, ker se v vseh vojnih zadevah izkaže, da je organizacija pomanjkljiva. In misli se, da bo vlado moralo prevzeti koalicijsko ministristvo. Kajpada se morajo taka poročila sprejeti z vso rezervno.

Španija hoče Gibraltar.

Iz Rima se z dne 28. aprila poroča: Španski politik in bivši minister Azcarate je imel v Madridu govor, v katerem se je izjavil, da mora priti Gibraltar zopet pod špansko oblast, ker bi v nasprotnem slučaju ne moglo nikoli vladati odkritosrečno prijateljsko razmerje med Španijo in Anglijo.

Nov slaven čin naše mornarice.

Avstrijski podmorski čoln potopil francosko vojno ladjo.

S ponosom zre Avstrija na svojo vojno mornarico, ki je vnovič pred celim svetom s svojim junaškim činom pokazala, da jo preveva še tudi v sedanji svetovni borbi isti sveži duh vstrajne podietnosti, kakor pred pol stoletjem.

Avstrijsko mornariško poveljstvo uradno razglasa:

Avstrijski podmorski čoln „U 5“, kateremu je poveljeval ladijski poročnik vitez Trapp, je potopil v Jonskem morju francosko oklopno križarko „Leon Gambetta“.

Kako se je potopila križarka „Leon Gambetta“.

Poroča se: V noči od pondeljka na torek dne 27. aprila ob 2. uri zjutraj je avstrijski podmorski

gnani z otoka, niso imeli nikakega stalnega sedeža, dokler jim ni Karol V. v letu 1530 prepustil otok Malto s še nekaterimi drugimi otoki. Od tedaj se imenuje Maltezarji. Vzdržali so svojo samostojnost do francoske revolucije, potem pa so izgubili vsa svoja imetja na Angleškem, Nizozemskem, v Škandinaviji in na Francoskem. V decembru 1798 je bil ruski car Pavel I. izvoljen velikim mojstrom. Po njegovi smrti se je izvolitev velikega mojstra prepustila papežu. Odvzemanje imenja je se nadaljevalo potem in končno so po preselitvi v Rim v letu 1834 vodili red le namestniki velikih mojstrov, dokler ni Leon XIII. dal redu zopet pravico, da si je sam volil glavarja. Red Maltezarjev je bil od nekdanj porazdeljen v priorate. Nemškemu jeziku je pripadal veliki priorat na Češkem, ki ni bil nikdar moten v svoji posesti. Vsled političnih prevratov v začetku tega stoletja je prišlo zopet do izprememb v posestnem stanju, tako, da sedaj obstoje le 4 priorati: Rima, Lombardije, obeh Sicilij in Češke. Iz njihovih zastopnikov se sestavlja svetovalstvo vsakega mojstra. Danes nosi red ime: suvereni red maltezarjskih viteзов. Posveča se dobrotvornosti in gojenju bolnikov in poseduje vrsto hospicov in železniških sanitetnih vlakov. Češki priorat, čegar vitezi so skoro sami pripadniki češkega visokega plemstva, ima 6 takih vlakov na razpolago in se je dobro obnesel v srbsko-bolgarski vojni in povodom okupacije Bosne. Tudi v sedanji vojski izvršuje svoje plemenito samaritansko delo.

čoln „U 5“ potopil v Jonskem morju približno 25 milj južno od rta Santa Maria Leuca v južni Italiji, ki je oddaljen 150 morskih milj od dalmatinskega mesta Kotor, veliko francosko oklopno križarko „Leon Gambetta“. Od posadke potopljene križarke, broječe 720 mož, se je po dosedanjih poročilih rešilo samo 136 mož. Podmorski čoln „U 5“ je odplul iz avstrijskega pristanišča ob jutranjem svitu, je plul ves dan na površju morja, ko se je pa zmrabilo, je plul pod vodo in se neopaženo približal francoski križarki ter jo s strelom iz torpeda potopil. Neko drugo poročilo pa pravi, da je od torpeda zadeta križarka še plula proti obrežju, kjer je na sipini obtičala. Križarka je izgubljena, ker je stran, katero je zadel strel iz torpeda, popolnoma raztrgana.

„U 5“.

Čolnu je poveljeval leta 1880 rojeni ladijski poročnik Jurij pl. Trapp, ki se je že v kitajskem vodovju tako odlikoval, da je prejel srebrno kolajno za hrabrost, pozneje pa vojaški zaslužni križec za svoje zasluge, ki si jih je pridobil z nasveti pri gradnji podmorskih čolnov.

S tem junaškim činom, ki je bil izvršen pod zelo težavnimi okolščinami, zlasti, če se upošteva veliko oddaljenost od dalmatinske obale, viharo Jonsko morje in veliko število raznih francoskih vojnih ladij, ki stražijo uhod v Jadransko morje, je naše vojno brodovje, v katerem služijo večinoma jugoslovanski, zlasti krepki dalmatinski pomorščaki, vnovič dokazalo, da je prištevati našo vojno mornarico ne sicer glede števila vojnih ladij, ampak glede kakovosti med najboljšo celega sveta.

„Leon Gambetta“.

Potopljena francoska oklopna križarka „Leon Gambetta“, ki je stražila s tremi drugimi francoskimi vojnimi ladjami uhod iz Jonskega morja v Jadransko morje, je bila velika in moderna francoska vojna ladja, zgrajena leta 1911. Oborožena je bila z velikimi topovi kalibra 16.4 centimetrov, s 24 topovi srednjega kalibra in je vozila z brzino 23 morskih milj v eni uri. Bila je torej ena najhitrejših in najboljših francoskih vojnih ladij. Imela je 8 stolpov, v katerih so se nahajali 4 najtežji topovi. Dolgost ladje je znašala 147 metrov, njena posadka pa 720 mož.

Italijanske ladje rešile del posadke.

V trenutku, ko je bila zadeta križarka od torpednega strela, je brezlično zaprosila pristaniškega poveljnika v Santa Maria di Leuca na pomoč. Pristaniški poveljnik je takoj odplul z nekaterimi ladjami, da reši posadko, ki se je borila z morskimi valovi. Posrečilo se mu je spraviti v rešilne čolne le 136 mož, ki so bili le na pol oblečeni, kajti strel je zadel križarko v času, ko je večji del posadke bil pri počitku. Ves ostali del posadke, okrog 600 mož, je našel smrt v morskih valovih. Ko so priplule na pomoč rešilne ladje, je bila oklopna križarka že močno nagnjena na stran in hud vihar jo je tiral proti obrežju, kjer je obtičala. V spodnji oddelek ladje, kjer se nahajajo parni stroji in kotli, je naglo udrila voda, razbuktani valovi so pluskali ob ladjo in se igrali s pomorščaki, ki so se skušali s plavanjem rešiti. Med tulečim viharjem se je razlegal krik in obupni kliči potapljaljoče se posadke, dokler je niso zagrnili morskimi valovi.

Rešeni častniki opisujejo potop križarke „Leon Gambetta“ sledeče: Križarka je malo pred polnočjo ustavila neko trgovsko ladjo, da se prepriča, je-li ne vozi prepovedanega blaga in je smela neovirano nadaljevati svojo vožnjo, se je občutil na križarki močen sunek in vsakomur je bilo takoj jasno, kaj to pomeni. V tem trenutku je ugasnila električna luč in v prostoru, v katerih se nahajajo parni stroji in kotli, je ikkaj udrila voda, ker je bila luknja, katero je napravil strel iz torpeda, meter dolga in široka. Parni stroji in kotli so bili takoj uničeni. Križarka je še sicer bila 20 minut na površini, toda njena usoda je bila zapečatena. Večji del posadke je bil v trenutku, ko je zadel križarko strel iz torpeda, pri počitku. Na pol oblečeno moštvo je pokakalo v rešilne čolne, ki so bili tako prenapolnjeni, da sta se dva z moštvo vred potopila, ostale rešilne čolne je pa tiral vihar proti obrežju. S pomočjo italijanskih čolnov smo priveslali do rta Leuca. Rešeni častniki in rešeno moštvo je bilo večinoma nago. Pristaniški poveljnik nam je dal potrebnega perila in potrebne obleke. Zvsem je bilo rešenih 10 častnikov in 149 pomorščakov. Poveljnik križarke „Leon Gambetta“, kontreadmiral Fenet, je v trenutku, ko se je začela križarka potapljati, ustrelil samega sebe.

Borba za Dardanele.

Angleži in Francozi so dne 26. in 27. aprila izkrcali na galipoljskem potoku na štirih točkah, in sicer na zahodnem obrežju, svoje čete, da tako pripravijo napad na Dardanele tudi s suhe strani. Dne 26. aprila so turške čete izkrcane sovražne oddelke napadle in jih pregnale nazaj na ladje. Ladje, ki so se bližale morskimi ožini, so bile istotako pregnane in poškodovane. Skupne izgube sovražnikov znašajo nad

400 mrtvih in več sto ujetih. V Turčiji je nastalo veliko veselje nad turškim uspehom pri Dardanelah. Carigrad se je odel v zastave, ulice so bile razsvetljene. Turški vladni krogi niso radi ponovnih sovražnih napadov na Dardanele popolnoma nič vznemirjeni, kar svedoči, da je Turčija na brambo Dardanel dobro pripravljena in angleško-francoskih groženj ne vzame za resno.

Ko se je v Parizu zvedelo za ponesrečen izkrcavalni poizkus na Galipolu, je zavladalo nemalo razburjenje. Krivdo neuspehov se je vrglo zdaj na rakoplovece, ki so baje podali napačna poročila o stanju turških dardanelskih utrd. Atenska poročila pa so mnenja, da je armada tropsporazuma sploh preslaba, da bi izkrcanje ob Dardanelah uspešno izvršila. Angleži in Francozi imajo vsega skupaj pripravljenih 80.000 mož za izkrcanje in napad na Dardanele s suhega. To število pa niti blizu ne odgovarja številu turške obdardanelske obrambne armade.

Angleško in francosko časopisje trosi v svet vesti o novih načrtih in namerah glede napada na Dardanele. Tem poročilom, ki prihajajo po angleškem in francoskem kablju, pa noben resen človek ne pripisuje posebne važnosti. Angleži in Francozi so namreč zadnji čas postali zelo gostobesedni.

Nove utrdbe ob Bosporu.

Po poročilih londonskih strokovnjaških izvedencev so zgradili Turki na obeh straneh Bospora nove močne utrdbe in jih opremili z velikanskimi topovi, na sličen način, kakor dardanelske utrdbe. Zgradili so nalašč zato posebne železnice, da morejo prevažati po njih topove na kraje, kjer jih najbolj rabijo. A očitno se gre le za izpopolnitev že obstoječih izvanredno močnih utrdb, kajti utrdbe ob Bosporu so bile že koj ob pričetku vojne ravno tako močno utrjene, kakor Dardanele, vrhu tega je še pa nad vojnih ladij na Bospor mnogo težavnejši, kakor napadi na Dardanele. Če prav znaša dolžina morske ožine Bospora le samo 28 km, je vendar širokost te morske ožine mnogo manjša, kakor pri Dardanelah. Znaša namreč ponekod samo 660 do 3300 metrov. Na obeh straneh Bospora se pa razprostirajo do 450 m visoki hribovi, ki obrambo ožine še izdatno olajšajo.

Lahko se reče, da more zadeti skorodane vsak strel iz obrežnih baterij napadajočo sovražno vojno ladjo. Tudi so plovne razmere pred Bosporom, kakor silni viharji, ki razsajajo v Črnem morju, veliko neugodnejše, kakor pa pred Dardanelami. K temu še pa pride, da rusko vojno brodovje, ki bi utegnilo resno napadati Bospor, ni do sedaj pokazalo prav nobenega podvzetnega duha za napadanje in je tudi še veliko preslabo, da bi pretila od te strani Bosporu kaka posebna nevarnost, zlasti tem manj, ker je turško vojno brodovje, katerega se nikakor ne sme podcenjevati, vselej pripravljeno, da odbije s pomočjo obrežnih baterij vsak resen napad na Bospor. Če bi se pa poskušalo istočasno z napadom na Bospor tudi še izkrcati čete na morskem obrežju, kar bi že bilo samo ob sebi zelo nevarno podjetje, bi bilo še tem težavnejše, ker je vsa morská obala ob severni strani Bospora odprta in ni nikjer nobenega varnega pristanišča za izkrcanje čet. Nadalje je umevno, da so Turki svojo morskó obalo z minami tako dobro in skrbno zavarovali, da mora rusko vojno brodovje tudi v tem oziru računati z velikanskimi težkočami. Vrhu tega je zbrala Turčija za obrambo Carigrada, po poveljem znanega nemškega feldmaršala in preustrojitelja turške armade, Goltz-paše, veliko armado, kateri nasproti pa Rusi pod danimi razmerami ne morejo postaviti približno enakoštevne in enakovredne armade, je torej v doglednem času vsaka nevarnost za Bospor in Carigrad od strani Rusije popolnoma izključena.

Borba v Flandriji.

Dne 22. aprila so napravili Nemci po daljšem odmoru zopet silen sunek na angleške postojanke v poplavljenem ozemlju Flandrije in so prodrli pri Langemarku na dveh krajih čez kanal Ypern. Ta mogočen sunek je stal Angleže čez 1600 ujetnikov, 30 topov in 40 strojnih pušk, vrhutega so prišli štirje, v vojaškem oziru važni kraji v oblast Nemcev. Drugega dne so Nemci ponovili napad, si osvojili kraj Lizerne, ki se že nahaja na zahodni strani kanala, ujeti 1700 Angležev, zaplenili 10 topov in 10 strojnih pušk, v sobotnem napadu so pa Nemci ujeli 700 Angležev ter prodrli do v vojaškem oziru velevažnega in močno utrjenega mesta Ypern, na katero so Nemci namerili ves ogenj iz svojih težkih topov. Izguba pet tisoč ujetih in 12.000 padlih in ranjenih Angležev, izguba 45 topov, 50 strojnih pušk, prehod Nemcev čez kanal Ypern ter obstreljevanje mesta Ypern je Angleže tem huje zadela, ker so angleški vojaški krogi zatrjevali, da je vsako prodiranje Nemcev na tem ozemlju izključeno.

Angleži sami priznavajo, da so bili v Flandriji poraženi, toda tolažijo angleško javnost, češ, da se jim bo v kratkem posrečilo zapoditi Nemce nazaj čez kanal. Londonski list „Morning Post“ poroča: Ljuti boji na severnem Flandernskem vzdrže veliko napetost med prebivalstvom. Kolikor je mogoče zdaj presoditi, so zmagali Nemci. — Ozemlje, ki so je dozdej osvojili Nemci, je po važnosti največje, kar se je dozdej osvojilo v bojih na zahodni bojni črti. Tudi šte-

viho nemških ujetnikov je znatno večje, kakor se to uradno pripoznava. Od srede naprej se bijejo neprestano boji. Izgube so strašne. Nemci se poslužujejo novega bojnega sredstva, takozvanih zadušljivih plinov.

Zadušljivi plini — novo bojno sredstvo.

Francoski listi objavljajo poročila nekega očividca o zadnjem nemškem bojnem sredstvu, s katerim se razvija zadušljiv plin, ki ga iz svojih strelskih jarkov Nemci namerjajo na francoske črte. Francozi so zapazili, da se za nasipom nemških strelskih jarkov pripravlja nekaj izrednega. Zdolbli so več lukenj. Nemci so čakali ugodnega vetra, ko so pričeli brizgati iz posod stisnjen plin. Dognali so, da so brizgali klorov par. Francoski vojaki so začudeno gledali, ko se je valil zelo gost, črnkast dim proti njim. Nemci so pa izrabili trenutno sovražnikovo presenečenje za to, da so, podpirani po ognju topov, zapustili strelske jarke. Najsprejnejši nemški vojaki so pokrili lica s krinko, ki jim je omogočila, da so prekoračili brez nevarnosti zastrupljeno ozračje. Vse francosko časopisje se peča za uporabo zadušljivih plinov po nemški armadi in izjavlja, da je le učinkovanje teh plinov povzročilo, da so se zavezniki umaknili, a posrečilo se jim je, da so izravnali, kar so izgubili in da zato Nemci ne morejo beležiti uspeha. Uporaba takih sredstev iznova dokazuje barbarstvo vojskovanje Nemčije. Nekateri vojaški kritiki pozivajo francosko vlado, naj se ne omeji le na proteste, marveč naj uporablja ravno taka sredstva.

Kako učinkujejo strupeni plini.

List „Daily Chronicle“ objavlja iz severne Francije sledeče podrobnosti o učinkovanju zastrupljenih plinov, ki so jih uporabljali Nemci. Francoski vojaki so opazili dne 22. aprila ob 5. uri popoldne v najsprejnejših strelskih jarkih med krajema Lange-marck in Knocks, da se dviga gost, rumen dim iz nemških strelskih jarkov, ki se je valil počasi proti nemškim postojankam. Severozahodni veter je povzročil, da se je dim kakor preproga razširil nad zemljo, ki jo je pokrival 16 čevljev visoko. Nemci so uporabljali močne steklenice s stisnjenim plinom, ki so bile opremljene z zatvornicami, in ki so jih odprli, kakor hitro je vlekel veter proti sovražnim jarkom. Uporaba plinov je presenetila Francoze. Več jih je bilo zastrupljenih in so umrli. Nekaterim se je posrežilo, da so ušli, a kmalu potem so jim začneli obrazi, izkašljevali so kri in so se zgrudili mrtvi na zemljo. Plin je učinkoval na bojni črti v širini šestih kilometrov in v globini dveh kilometrov. Čez četrt ure nato so Nemci prodrli iz strelskih jarkov, pred njimi so korakali vojaki z varnostnimi čeladami, da se prepričajo, če morejo dihati. Ker se je plin razredčil, so nato Nemci v velikih četah prodirali.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 30. aprila.

Sedaj prihajajo iz Karpatov le poročila o napadih in protinapadih za višine, ki obvladujejo dolino Orave. Avstrijske čete branijo zavzete višine z lahkoto.

Iz Bukovine poročajo zasebna poročila o uspehih ob ruski meji.

Ob Izhodni Prusiji v pokrajini Suvalki so se zapričeli novi boji med Nemci in Rusi.

Nov načrt Nikolaja Nikolajeviča?

Rusko časopisje si zopet skrivnostno šepeta o novem načrtu Nikolaj Nikolajeviča. Koliko je to šepetanje vredno, posnamemo iz tega, da noben list še niti od daleč ne ve, kakšen bi naj bil ta Nikolajevičev načrt. Le to zatrjujejo, da je rusko vojno vodstvo za vse slučaje v Karpatih dobro pripravljeno, da je tam okoli 600.000. mož avstrijskih čet in da so sedaj najvažnejši boji za zemljo ob Stryju in pritokih.

Izborna razporeženje ob Dukli.

Cele tri tedne je divjala borba za dukelski prelaz in kotlino. Ruska ofenziva se je tukaj razbila ob trdni skali avstrijskih čet. Rusi so se borili za kos ozemlja, ki skoro ni vreden, da se ga imenuje. Prostor med našimi prejšnjimi in sedanjimi postojankami ob dukelskem prelazu se lahko s prostim očesom pregleda in v komaj polurnem maršu prehodi. V tej borbi za ta kos zemlje je neki dan na naši strani le padlo samo sedem mož, med tem ko so Rusi istočasno žrtvovali celi bataljon. Ostalih 50 mož, ki niso tu padli, se je našim udalo. V sličnem razmerju so se odigrali skoro vsi boji v tem ozemlju. Da so Rusi ob dukelskem prelazu vsled silne izkrvavitve izvanredno oslabei, je gotovo dejstvo. Ruska artilerija odda marsikateri dan samo po štiri do pet strelcov, mnogokrat pa sploh nobenega. Vidi se, da Rusi močno varčujejo s strelivom. V ogrskih mestih, ki ležijo blizu bojne fronte, se nihče več ne boji upadanja ruskih čet. Uradi mirno opravljajo svoje posle. Celo gostilne so se pretekle dni zopet nanovo uredile. Postoj-

janke naših čet so strahovito zavarovane z okopi in moštvo je sedaj glede bivališč do dobra preskrbljeno in ima vse potrebne reči na razpolago. Razporeženje naših čet je v spomladanskem vremenu izborno. Edina želja naših vrlih vojakov, da bi Rusi zopet napadli naše postojanke, se še ni uresničila.

Ruski zrakoplovec nad Bardiovim.

Teden dni pripluje v prvih jutranjih urah stalno vsak dan nad mesto Bardiovo ruski zrakoplov. Poročevalec lista „A Nap“ piše o tem dne 29. aprila: Ravnokar je došel naš posebni vlak na kolodvor, ko nam je mestni poveljnik javil: Vsak čas pričakujemo ruskega zrakoplovec. Sedaj je ura pol sedem, skoro bo tukaj. Rus pripluje vsak dan med 7. in 8. uro. In res je kmalu nato priplul Rus nad mesto, a tokrat ni vrgel ne bombe in ne pišč. Očividno ima ruski letalec namen, da opazuje naše postojanke in gibanje avstrijskih čet. Posebnega uspeha pa Rus s tem opazovanjem gotovo ni imel, ker so naše postojanke proti zrakoplovcem izborno krite in maskirane.

Proti Stryju.

Zavzetje gorskega sedla Zvinin in višine Ostri Vrh postaja vedno važnejše. Iz vojnega časnikarskega stana se poroča, da pomeni zavzetje teh postojank vojni čin prve vrste. Velika strateška važnost zasedenja zvininskih postojank se spozna posebno iz tega, da se z teh višin lahko obvlada železnica, ki pelje po dolini reke Opor, po kateri je naši armadi prosta pot proti mestu Stryj.

Borbe pri Zvininu in Ostrem Vrh.

V zadnjih bojih za višine pri Zvininu in pri Ostrem Vrh so imele avstrijske in nemške čete, ki se v tem prostoru skupno borijo, lepe uspehe. Nemški armadni zbor je zasedel višine Zvini, Mlatka, Pohar, Kicera I, Čohonovka, Ropionka. Te višine so visoke 800 do 1100 m. Sedanje ruske in nemške postojanke so ločene po potoku, ki se pri vasi Oravčik izliva v Oravo. Levo nemško krilo je dospelo že do mesteca Koziova, ki leži ob Oravi med Zvininom in Ostrim Vrhom. Avstrijska kolona pa je na izhodni strani Orave z bajonetnimi naskoki zasedla celo vrsto izredno važnih višin, čegar središče je Ostri Vrh. Te višine so Kicera II, Ostri Vrh, višine 910, 927 in 992 in Ostrog. Ostri Vrh je visok 1026 m. Rusi so se sedaj utaborili na višino Kicera III, ki leži na severni strani Ostrega Vrha. Sovražnik se bori z obupnim naporom in hoče za vsako ceno dobiti Ostri Vrh zopet nazaj. Vsi ruski napadi so bili dosedaj zaman. Naše čete imajo sedaj moč nad celo dolino reke Orave. Naša bojna fronta se je izhodno od Užoka z zavzetjem zvininskih in ostrovrških višin pomaknila močno proti severu in je trdni temelj za bodoča vojna podvzvetja naše armade.

Rusi izpraznili Bojan.

Izhodno od Černovic, na severni strani reke Prut, leži bukovinsko mesto Bojan. Med Rusi in Avstrijci traja boj za to mesto že delj časa. Dokler so imeli Rusi v svoji posesti mesto Bojan, so bile Černovice vedno ogrožene. Naša artilerija, posebno težki močorni možnarji, so dosegli te dni na tem torišču zopet velik uspeh. Uničili so pri Bojanu zadnje sovražnikove postojanke. Ob enem pa je tudi avstrijska infanterija napadla ruske čete pri Bojanu. Napad je bil tako nepričakovan, da je ruski generalni štab imel le malo časa, da je utekel iz Bojana. Ruske čete so mesto izpraznile.

Novosielica v avstrijski posesti.

Novosielica (ob reki Prut) ob bukovinski meji, katero so Rusi že delj časa imeli po svojih četah zasedeno, je, kakor poroča rumunski list „Universul“, prišla zopet v roke avstrijskih čet. Naši so Ruse pri Novosielici z nenavadnim napadom naravnost presenetili. Ker so bile avstrijske čete v bojih za Bojan, ki leži severno od Pruta med Černovicami in Novosielico, zelo zaposlene, Rusi na brambo ali utrditev Novosielice niti mislili niso. Avstrijske čete so se nepričakovano pojavile pred Novosielico in so z naskokom v bajonetnem boju vzele Rusom najprej Novosielico, ki leži na avstrijski strani in potem tudi mesto na ruski strani. Sovražnik se je v divjem begu umaknil. Naši so obe Novosielici močno utrdili.

Ob Izhodni Prusiji.

V prostoru med Prasnšim, severno od Varšave, Sohačevim in Suvalkijem ob Izhodni Prusiji so pričeli Nemci z uspešno ofenzivo. Dne 27. aprila je nemška armada severnoizhodno in izhodno od mesta Suvalki zavzela ruske postojanke v širini 20 km. Sunk nemških čet je bil tako silen, da se je več ruskih armadnih zborov moralo umakniti. Južno od mesta Kalvarija (severno od Suvalkija) so Nemci zasedli vas Kovale. Pri Sohačevem je padla vas Dahovo v nemške roke. Severno od Prasnša so Nemci dne 27. aprila v večurnem boju porazili rusko kolono in ujeli 2 častnike, 470 mož ter uplenili 3 strojne puške. Vojni poročevalci domnevajo, da bo prišlo med Nemci in Rusi ob Izhodni Prusiji v kratkem zopet do večje bitke.

Car v Lvovu.

Dunajski listi priobčujejo rusko uradno poročilo o carjevem obisku zadnji teden v Lvovu: Car se je pripeljal v Lvov čez Brody. Na kolodvoru so ga tu sprejeli generalisimus veliki knez Nikolaj Nikolajevič, generalni štab in namestnik gališkega gubernatorja. Car je sprejel naznanilo o vojnih operacijah, in je nato z velikim knezom zajutrkoval na postaji. Po zajutрку se je odpeljal car z avtomobilom v mesto. Med potjo si je ogledal grobove padlih ruskih vojakov in se je zanimal za podrobnosti bojev pri Lvovu. Na celi poti, kjer se je vozil ruski car, so seveda tvorili vojaki špalir. Gališki gubernator, grof Bobrinski, je sprejel carja ob vходу v mesto. Car se je podal v cerkev, kjer je maševal škof Eulogius. Po božji službi je defilirala pred carjem posadka. Car je nato obiskoval bolnišnice, kjer je nagovoril več ranjencev in jim je razdeljeval odlikovanja. Stanoval je v gubernatorjevi palači, kjer se je zbrala velikanska množica prebivalstva. Car je prišel na balkon in je sledeče nagovoril množico: „Zahvaljujem se za prisrčen sprejem. Živela nerazdeljiva, mogočna, velika Rusija!“ Zvečer ob 8. uri je bil v gubernatorjevi palači dine.

Plinove bombe za Rusijo.

List „Nya Dagligt Allehanda“ izve od visoke ruske vojaške osebe, da so Japonci pred kratkim poslali v Rusijo 12.000 plinovitih bomb.

Nova ruska infanterijska municija.

Letos spomladi se je izdal nov predpis za streljanje, veljaven za rusko pehoto, ki je predvsem potreben za sedaj splošno vpeljano ravnanje z novo municijo. Nova patrona tehta 22.55 g (dosedanja 25.81 g; oblika cevke, ki ima, kakor znano, ploščnat rob, je ostala neizpremenjena. Top je zaznamovan z S, čegar zrno obstoji iz zmesi svinca in Wolframa in je pokrit z jekleno pločevino. Top je podooben v svoji obliki zelo nemškemu S-topu; je ostro koničast, njegov premer je nasproti okrogličastemu topu na izlivu radi točnejšega teka in boljše umerjenosti nekoliko večji. Top ima malo, keglju podobno odprtino, ki pospešuje hitrejši tek in omogoča točno prodiranje krogle. Teža topova je nasproti okrogličastemu topu manjša, znaša namreč 9.6 g proti 13.4 g starega topa (nemškega S-topa 10 g). Strelnemu smodniku je bilo treba pri starem topu 2.22 g, pri novem se je količina zvišala na 3.25 g (pri nemškem S-topu 3.2 g). Začetna hitrost se je dvignila od 635 na 880 m (pri nemškem S-topu 860 m). Večja početna hitrost in boljše odprava zračnega pritiska vsled ožje konice omogoča, da napravi top mnogo daljšo pot. Predstojeci podatki dokazujejo natančno, da ruska pehota s splošno vpeljavo S-municije z ozirom na oboroženo pehoto stoji povsem na isti višini, kakor nemška ali avstro-ogrška.

Zastava v ruski vojski.

Neka izvanredna posebnost v ruski vojski so polkovne zastave in potem bataljonske in stotnijske zastave, ki služijo za razlikovanje raznih čet in kot pomožno sredstvo za zbiranje. Zastavice se nosijo na puškah. Polkovna zastava služi v prvi vrsti za to, da se označi mesto polkovnika. Vsaka polkovna zastava ima barvo dotičnega polka in na črnem platnu, pet centimetrov široko prište številke zbora, divizije ali brigade ali pa tudi začetne črke označbe (donska divizija). Bataljonske zastavice v vodoravni smeri, so od zgoraj navzdol belo-pomarančasto-črno progaste. Na pomarančastem polju se nahaja številka bataljona v rimskih številkah. Stotnijske zastavice imajo za temeljno barvo ono svojega polka. Za razlikovanje bataljonov služijo vodoravne, za stotnije pa navpične črte. Kozaški polki in stotnije nosijo zastavice za zbiranje. Kozaške polkovne zastave so četveroglate in imajo številke polka, stotnijske zastavice pa so izrezane in v vodoravni smeri dvobarvne. Vrhnja barva je barva polka, nadaljna pa barva stotnije. Polkovni zastavonoša jaha za polkovnim poveljnikom, stotnijski zastavonoša pa vedno na desnem krilu stotnije.

Vrednost dobitkov loterije „Slovenske Straže“ 20.000 K. Naberite tudi pri svojih znancih denar za srečke in pošljite takoj denar z naročilom „Slovenski Straži“ v Ljubljano!

Naraščanje hranilnih vlog.

V prvem tednu po izbruhu sedanje svetovne vojske so ljudje dvigali jako znatne svote svojih nalczb v denarnih zavodih. Eden poglavitnih vzrokov, da se je proglasil moratorij, je bila bojazen, da se bo to dviganje nadaljevalo. Marsikateremu vlagatelju so je tedaj zdelo bolj previdno, če obdrži denar doma, kakor da bi ga imel naloženega. Seveda pa je bilo med onimi, ki so takrat jemali svoje prihranke iz denarnih zavodov, tudi mnogo takih, ki so denar res potrebovali za-se ali pa za svoje. Naložbe po denarnih zavodih so tedaj povsod nazadovale in se je to padanje nadaljevalo približno do pričetka jeseni. Potem pa se je položaj polagoma začel izpreminjati. Varčevanje tudi med vojsko ni ponehalo in naraščajoča draginja vendarle ni pogoltnila vseh dohodkov. Vojska sama je dala priliko za marsikak zaslužek. V mesecih oktobru in novembru se je že začelo opažati precejšnje naraščanje vlog, katerih stanje je bi-

so se borile še decembra mesca na jugu, zdaj na severnem bojišču. Mnogi častniki imajo zato priliko, da primerjajo Ruse in Srbe kot naše nasprotnike. Boji na severnem bojišču imajo vsekakor čisto drugačne dimenzije, kakor oni na jugu. Vse, tudi trajanje posameznih akcij, je nekaj gigantskega. Vendar pa so si poveljniki onih čet, ki so se borile cele mesce s Srbi in se nahajajo sedaj v Karpatih in v jugoizhodni Galiciji, edini v tem, da so Srbi mnogo bolj fanični in zato individualno tudi mnogo bolj nevarni nasprotniki, kakor pa Rusi. Rus imponira po številu. To ne znači samo številne premoči, ampak tudi to, da zamorejo Rusi svoje čete v sprednjih linijah česče obnoviti, tako da imajo spredaj vedno sveže čete. Splošna karakterizacija ruskega vojaka je iz tega razloga nemogoča, ali vsaj napačna. Vsled ogromnega obsega Rusije in narodno mešane ruske vojske so tudi njene čete različne kakovosti. Mi uvidimo takoj, kako je četa, ki nam voji nasproti, prežeta z voljo in energijo, da premaga nasprotnika, ali pa če strelja samo za to, ker streljamo tudi mi. Tako se četo dogajajo prizori, ki bi se jih zamoglo označiti za izmišljotine, kakor n. pr., da trije naši vojaki z nasajenimi bajoneti polove po 50 Rusov. Take slike niso nikake izjeme, še manj pa morda pravilo. Rusko armadno vodstvo se trudi, da prepreči te žalostne razmere in videli smo ponovno, kako je bila namera sprednjih linij, da pomečejo puške in dvignejo roke, zadušena s tem, da so zadnje linije pričele streljati na sprednje. Takih pojavov na srbskem bojišču nikjer ni opaziti. Tamkaj je vsakemu vojaku vojna jako resna stvar in zato se poslužuje vsak Srb vseh mogočih zvijač in faničnih izgrediv. Srbi so vajeni trpljenja in se ne predajajo. Ruse se pa nasprotno kar naganja v smrt in se nahajajo čisto pred našimi frontami celi kupi ruskih mrličev in ranjenec. Vsekakor je nesporno, da Srb vpliva našim četam mržnjo, dočim vzbujajo Rusi ponekod celo pomilovanje. Toda kakorkoli se razlikujejo naši nasprotniki na severu in jugu drug od drugega, tako je edinstven in enak ofenzivni duh in odpor naših čet, ki tako na severu kakor na jugu branijo in drže svoje postojanke proti številno močnejšemu nasprotniku z brezprimernim junaštvom in žilavostjo.

* Dekleta so nas polivala z vodo. Vojak J. Žurg, doma s Posavja, piše s severnega bojišča: Ob velikonočnih praznikih me je jezila neka nespametna navada tudi. Velikonočni pondeljek polivalo fantje dekleta z vodo, kjer jih le vidijo, Velikonočni torek pa dekleta fantje. V vsaki vasi nas je prežalo krdelo pune s piskri, ponvicami, skledami in ne vem, s čim še vsem. Ko smo šli mimo, so nas polivale. Takih krstov sem prejel ne vem koliko. Moker sem bil do kože. Nekaterim je to dopadlo, meni ne.

* Brata sta se našla v ujetniškem taboru. V ujetniškem taboru Katzenau na Solnograškem sta se nenadoma našla dva brata, ruska vojaka, ki že od avgusta nista vedela drug za drugega. Ujeta Rusa sta od veselja jokala in se objemala.

* Ujetniki na Ruskem smejo brzojavljati. Rusko zunanje ministrstvo je uradno naznanilo, da je avstrijskim vojnim ujetnikom v Rusiji dovoljeno svojem brzojavljati, ker je avstrijska vlada tudi ruskim ujetnikom dovolila isto ugodnost.

* Ujetniški tabor pri Lipnici bodo povečali tako, da bo v njem prostora za 50.000 oseb.

Znižana vožnja po morju. Naznanja se, da dobe stariši, bratje, sestre, otroci, žene in neveste obelili bojnikov, ako jih hočejo obiskati ali se udeležiti pogrebov, pri vožnji na parnikih za tja in nazaj 50% popusta sledečih od države subvencioniranih paroplovnih družb: „Avstrijski Lloyd“, „Dalmatia“, „Ragusea“, „Istria-Trieste Lloyd“, „Austro Croatia“, „Bokelska Plovitba“, „Obalna paroplovitba“ in „Capodistriana“. Izkaznice za te vožnje izdajajo politične oblasti.

* Obisk vojakov v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji prepovedan. Poveljstvo naše balkanske armade je izdalo prepoved, da vojaške osebe, ki se nahajajo v okolišju armade, ne smejo sprejemati obiska svojcev. V to svrhu se torej ne sme potovati v Bosno, Hercegovino in Dalmacijo. Osebe, ki bi s tem namenom dospeli v eno imenovanih dežel, bodo na deželni meji zavržene in se bodo morale vrniti, brez da bi kaj opravile.

Pošiljatve za vojsko. Na podlagi obstoječih določb morajo poštne pošiljatve na vojaška poveljstva, čete itd., ki niso prideljene kakemu vojnemu ali etapnemu poštnemu uradu (posadne čete in slično), tako tudi pošiljatve na poveljstva itd., mornarice, ki niso ukrcane, vsebovati v naslovu navedbo namembnega kraja (poštnega kraja).

Poštne nakaznice za vojne ujetnike v Srbiji. Poštne nakaznice za avstro-ogrsko ujetnike, internirance v Srbiji se od sedaj naprej pošiljajo izključno potom švicarske poštne uprave. Naslov se sme glasilati edino-le: An die Oberpostkontrolle in Bern — Višja poštna kontrola v Bernu, Švica.

Promet s poštnimi nakaznicami in Italiji se obnovi. Korespondenca Wilhelm poroča poluračno: Avstrijska in italijanska poštna uprava se zdaj pogajata, da se zopet obnovi začasno ustavljeni promet s poštnimi nakaznicami in poštno povzetje. Pričakuje se, da se obrok zopet kmalu obnovi.

Svetovna pošta v svetovni vojni. Samoobsebi je umevno, da so navadne proge, po katerih se je vršil v mirnem času svetovni poštni promet od države do države in iz enega dela sveta v drugega, v sedanjih

svetovni vojni skoraj popolnoma zaprte. V sedanjih svetovni vojni je odpovedala ena država drugi sodelovanje, in državi, ki se nahajajo v vojnem stanju, je skoraj več nego onih, ki se niso zapletle v vojno. Zato pa je tudi nastalo svetovnemu poštnemu prometu toliko ovir, da more dosežati svoj smoter le še po velikih ovinkih. Iz Nemčije se odpravljajo pošta v skandinavsko dežele normalno. Med Nemčijo in Dansko gre pošta preko Warnemünda-Gjedsera ali čez Slezvik in Namdrug, v Švedsko in Norveško pa preko Sonice-Traelleborga. Preko Nemčije gre pošta tudi med skandinavskimi deželami in Švico, Avstrijo, Italijo, Grško, Rumunsko, Bolgarsko, Turško in deloma Nizozemsko, dočim gre drugi del nizozemske pošte na sever preko Angleške. Zveza skandinavskih dežel s Francosko, Špansko in Portugalsko gre izključno le preko Angleške. Del te pošte gre čez Bergen. Med Belgijo in skandinavskimi deželami je poštna zveza čez Nizozemsko. Rusija si je uredila svojo poštno zvezo z zunanjim svetom preko Petrograda in Bergena ter uporablja železnico okrog Botuiškega zaliva čez Torneo in Karunge ter po švedskih in norveških železnicah. Severna Evropa in Amerika ste zvezani po skandinavski paroplovni družbi in pošta na Kitajsko, Japonsko ter severne dele južne Amerike gre preko Severne Amerike. V Argentino, Peru, Čile in južno Brazilijo vozijo pošte ali skandinavske ladje ali pa gre pošta preko Angleške. V Siam vozi danska izhodnoazijska družba, v Sibirijo pa gre pošta redno preko Amerike. Pošta iz vojskujočih se balkanskih dežel gre ali preko Ruske ali pa preko Italije.

Sprejem k mornarici. Vojno ministrstvo naznanja, da sprejme mornarica za prihodnje leto 70 mornariških aspirantov. Prošilec ne smejo biti dne 15. septembra še 20 let stari. Prošnje se vložijo do dne 1. avgusta na vojno ministrstvo.

Dopusti za obdelovanje polja. Korespondenčni urad poroča: Vojno ministrstvo je odredilo, da veljajo določila odloka o podeljevanju dopustov za obdelovanje polja tudi za vse črnovojnike, ki bivajo v zaledju in za vse po postavi o vojnih dejavnostih v uporabljenih delavce.

* Podpora po v boju padlem vojaku. C. kr. domobransko ministrstvo je izdalo pred kratkim na politične oblasti važen odlok. Na podlagi točke 6 zakona z dne 26. decembra 1912 smejo uradi izplačevati podporo še šest mesecev po smrti vojaka, ki je padel na bojišču. Če se je družinam, ki so dobivale podporo, po šestih mescih, odkar je umrl vojak, ustavila podpora, naj zopet vložijo prošnjo za podporo na okrajno glavarstvo.

Posredovalnica za nakup zelenjadnih sadik. Štajerska c. kr. namestnija v Graecu razglašajo: Vrtnarji in posestniki vrtov, ki so si letos vzgajili večjo množino zelenjadnih sadik, kakor jih bodo sami rabili za svoje potrebe, se prosijo, da naj naznanijo „Posredovalnemu uradu za pridelovanje zelenjave in krompirja“ pri c. kr. namestniji v Graecu, Burggasse št. 2, koliko sadik in kake vrste imajo na razpolago. Posredovalni urad bo posredoval, da se odvišne sadike spravijo v roke takim posestnikom ali najemnikom vrtov, ki sami ne razpolagajo z dovolj velikim številom sadik. Letos se naj vsaka sadika porabi in posadi!

Vojno-žitni prometni urad ima dne 7. maja na Dunaju prvo sejo s prisodniki vred. Kot zastopnik Slovenskega Štajerja se je udeležil prisodnik poslanec Franc Pišek, Slivnica pri Mariboru. Njemu naj naši ljudje pošiljajo tozadevne želje in nasvete.

Uničujte hrošče! Še enkrat opozarjamo na tega škodljivca. Šolarji in otroci največ uničijo hroščev, če jim dajejo učitelji in stariši navodila za nabiranje. Lansko leto so jih šolarji uničili v naši deželi najmanj 150.000 litrov; za toliko so dobilo plačilo od okrajev in dežele, ki boče tudi letos dajala te nagrade.

Razdelitev gumijevih trakov za zeleno cepljenje. Ker je nemogoče dobiti dovolj dobrih gumijevih trakov za zeleno cepljenje trt, štajerski deželni odbor letos ne more brezplačno razdeljevati takih trakov po svojih strokovnih nastavljenicah, kakor se je to že zgodilo druga leta.

* Sejte kolerabo vrste „Goljat.“ Štajersko namestništvo priporoča, da bi se v obilni meri sejalo takozvano „Goljat“-kolerabo, ki doseže na rodovitni in krepki zemlji teže od 6 do 10 kg in je pri tem zelo okusna. Seje se jo koncem mesca aprila in v začetku mesca majnika, saditev je proti koncu mesca junija, sredi septembra pa žetev. Dobi se seme pa v vseh semenskih prodajalnah. Kjer so večji vrtovi, naj bi se sejala „Goljat“-koleraba.

* Skorja za strojitev usnja postala dražja. Naravna posledica obstoječih izvanrednih razmer je tudi izvanredno velika poraba usnja za vojne namene. Da se more to izvanredno potrebo za strojitev kriti, je brezpogojno treba, da se domača pridelava strojivne skorje (lujba) z vsemi mogočimi sredstvi neguje in to tembolj, ker je uvoz drugih strojiv z ozirom na vojno stanje iz inozemstva nemogoče. Ta smoter se pa doseže samo s tem, da se ne samo les, v sočnem času posekan, kakor je to že potrebno po določilih gozdne postave, popolnoma in pravočasno olupljuje, ampak da se tudi vsa skorja po pravilnem obdelovanju porabi za izdelovanje strojiv. V interesu gozdnih posestnikov in lesnih trgovcev samih je z ozirom na izvanredno visoke cene lesne skorje, ki so nastale vsled velike potrebe, olupljenju posekanega lesa in porabi skorje za izdelovanje strojiv posvetiti največjo

pozornost. Zagotovljen je s tem posestnikom gozdov in lesnim trgovcem dohodek, katerega so dozdaj mogoče podcenjevali. Posestniki gozdov in lesni trgovci naj gledajo na to, da olupljena skorja (lujba) posekanega lesa, posebno smrekovega, hrastovega lesa in lesa plemenitega kostanja, ne obleži neporabljena, ampak se vsa porabi za izdelovanje strojiv. Da pa skorja ne izgubi strojivnih snovi, treba jo je najprevo, in sicer še v gozdu, v povezkih, skladih ali na paletah nabrati s skornato stranjo navzgor ali na ven sušiti in jo tako pripraviti za nadaljno uporabo. Koristna uporaba lesne skorje ni samo v interesu dobrega gozdnega gospodarstva, ampak boče tudi pripomočla, da se z ozirom na vojno stanje nastala velika potreba usnja pokrije.

* Bogat ribji lov. V Reki so imeli pretekli teden tako bogat ribji lov, kakor že dolgo ne. Kilo-gram rib je veljal — 16 vinarjev.

* Kolera na Štajerskem. V ujetniškem taboru v Feldbahu na Srednjem Štajerskem se je pojavil 1 slučaj kolere.

Kupujte srečke Slovenske Straže! Skrajni čas je, da se po vseh slovenskih krajih razvije najživahnije kupovanje srečk Slovenske Straže v Ljubljani. Zrebanje je že maja mesca. Ker velja srečka samo 1 K, naj bi v vsakem kraju plemeniti možje takoj opozarjali ljudstvo na namen tega podjetja Slov. Straže, ki bo čisti dobiček dala v korist ubogim otrokom, sirotam in vdovam padlih vojakov in invalidom. Treba je hitrega dela, da bo uspeh časten za nas vse! — Kdor si naroči srečko po pošti v prodajalni Cirilova tiskarne v Mariboru, naj priloži za pošiljatev 20 vin. v znamkah.

* Molitve za mir, ki se po zapovedi sv. Očeta, oziroma prečastitega kn.-sk. ordinarijata, naj opravljajo letos posebno pri majniški pobožnosti, oziroma tudi pozneje, dokler še bo trajala sedanja vojska, se dobio v tiskarni sv. Cirila v Mariboru na jako priročnih listekih. Stane pa 100 komadov s poštnino vred 60 v. Denar se pošlje najbolje naprej.

* P. n. župane opozarjamo, da se dobio v tiskarni sv. Cirila v Mariboru: Prošnje za dovoljenje klanja, oziroma prodaje govedi in prasice, kakor tudi Potrdila o podelitvi dovoljenja za klanja telet.

* Najden zaklad tvori današnja priloga „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani za marsikoga, ki se boče odzval v istej se nahajajočem vabilu sreče. Sreča še biva na svetu in je naklonjena vsem, ki zaupajo in verujejo vanjo. Ko torej danes vsakemu ponuja svojo roko, naj se ji nihče ne odtgne!

Maribor. V spomin obletnice poljske vstaje Kosciuszkega leta 1794 ter v januarju leta 1863, kakor tudi konstitucije dne 3. majnika 1791, priredijo bratje Poljaki, ki se nahajajo v Mariboru in okolici: a) 1. majnika 1915, ob 10. uri predpoldne, v cerkvi č. oo. frančiškanov v Mariboru službo božjo s poljskim petjem in pridigo; b) dne 2. majnika, točno ob 3. uri popoldne, v vestibulu Narodnega doma (vhod iz Nagyjeve ulice) slavnost z obširnim zanimivim vsporedom. K tem prireditvam se mariborski in okoliški Slovenci prijazno vabijo. Vstopnina za nedeljsko prireditev: sedeži 1.—3. vrste K 1.50, v ostalih vrstah K 1, stojišča 60 v. Vstopnice se dobe v nedeljo, dne 2. majnika, od 10.—12. ure dopoldne v Čitalnici in od 2. ure naprej popoldne pri blagajni. Čisti dobiček je namenjen v prid revnih otrok galiških izseljencev v mariborskem okraju.

Maribor. Pretekli teden so se ožji politični prijatelji bivšega poslanca Wastiana posvetovali, koga priporočati za prihodnjega državnozbornskega kandidata v Mariboru. Sklenili so, da Wastiana. V to svrhu so se izvolili odseki, kojih naloga je, da spravijo kandidata z uredništvom „Marburgerce“, s pastorjem in dr. Oroslom. V prihodnji seji bodo odseki poročali o svojih uspehih.

Maribor. Majniške propovedi v mestni župnijski cerkvi bo vsaki dan ob 7. uri zvečer imel jezuit o. Roller. Prva propoved je danes dne 30. aprila.

* Maribor. V vojaški rezervni bolnišnici št. 2 je na pljučnici umrl dne 26. aprila vojak Astajč Peša. Pogreb se je vršil v sredo, dne 28. t. m.

* Maribor. Gostilno v Narodnem domu prevzame s 1. majem g. Gjuro pl. Valjak iz Trsta. Glej današnji oglas!

* Zerkovci pri Mariboru. Mihael Marčič iz Zerkovec piše iz ruskega ujetništva svojim: Preljubi moj zlati oče in mati, sestre in brata! Z žalostnim sremom vas prav srčno pozdravljam in vam želim ljubo zdravje. Jaz sem še hvala večnemu Bogu zdrav. Naznanim vam, da sem ujet na Ruskem. Meni gre čisto dobro, sem pri dobrih ljudeh. Vsako jutro grem k sveti maši. Če boste dobili to moje pismo, odpišite mi prav hitro, ker jaz nimam miru in bi rad izvedel, ali še živite vsi ali ne. Oh, zlati moji stariši, kličem vam: Na veselo, veselo svidenje! Z Bogom, ljubi moji! In srečno, srečno! Voščim vam zdrave in vesele velikonočne praznike! Pozdravim sosede in znance in celo našo žlaho!

* Št. Ilj v Slov. gor. Naše Bralno društvo ima v nedeljo, dne 2. maja, popoldne po večernicah, svoj občni zbor. Naprošen je tudi govornik. Pridite vsi dobromisleči Sentiljčani ta dan v Slovenski Dom.

Svečina. Na severnem bojišču je padel Franc Wresner, mladi veleposestnik na Plaču. Padli je šele lansko poletje prevzel domačijo in se malo pred izbruhom vojske oženil. Nedavno mu je umrl tudi oče. Pred nekaterimi dnevi pa je prišlo z bojišča poročilo, da je Wresner dobil kroglo v glavo in je bil pri priči mrtev.

* Cmurek. Tukajšnji trgovec Karol Puntigam, ki se je že začetka vojske nahajal na severnem bojišču, je prišel s przemyslsko posadko v rusko ujetništvo.

* **Verzej.** Umril je v bolnišnici v Gradcu vsled bolezni, ki si jo je nakopal na severnem bojišču tukajšnji rojak Anton Kotnik. Rajni se je učil ključavničarskega rokodelstva pri g. Ivanu Kovačiču v Ljutomeru, kjer je izvršil učenje z dobrim uspehom. Po dovršenem učenju se je podal v Gradec kot pomočnik. V letu 1913 je postal vojak. Kakor večina drugih je tudi on moral lani, ko je napočila vojna, na severno bojišče, odkoder je večkrat pisal svojim staršem v Verzeju in svojima sestrama, ki sta poročeni ena v Verzeju, ena pa pri Sv. Petru pri Radgoni v dobro znani hiši Kovačičevi. Še Božič in Novo leto je obhajal v strelskem jarku, kjer so mu moskali zvonili glorio in poščili novo leto s puškami in s topovimi streli, kakor drugim, vendar ga je varovala še božja roka, a podlegel je ostrim zimi in je nevarno obolel ter na Veliko noč zvečer umrl. Tudi njegov starejši brat France je padel na severnem bojišču in sicer že v jeseni, vendar pa, ker ni uradnega poročila od njega, ne ve nihče zanj, kje in kako je padel. Žalostnim starišem, ki so izgubili dva sina in so ostali sami, bodi v tolažbo, da sta oba sinova-vojaka storila svojo dolžnost in dala življenje za cesarja in domovino!

* **Središče.** Slovensko katoliško izobraževalno društvo vabi v nedeljo, dne 2. maja, popoldne po večernicah, k prireditvi Dekliške Zveze v novo šolo v Središču. Na sporedu je govor in gledališka igra: „Dve materi.“ Čisti dohodki se razdelijo osirotelim domačim v vojski padlim vojakom. Med odmori se razprodajajo srečke Slovenske Straže. Pridite, krščanska ljubezen do bližnjega trka na usmiljena srca! Odprite srca, odprite roke!

* **Hlapenci pri Juršincih.** Dne 17. aprila ob 9. uri zvečer je v gospodarskem poslopju posestnice Terezije Raušl izbruhnil ogenj, ki se je kmalu razširil tudi na hišo. Kmalu je požar uničil oboje poslopjij. A radi hudega vetra se je ogenj razširil tudi na sosednjo hišo kočarja Ivana Čuš v občini Polenšak. Tudi Čušu je pogorela hiša z gospodarskim poslopjem v red. Sosedom se je posrečilo, da so rešili živino in živež pri obeh posestnikih, a gospodarska orodja in krma za živež je vsa zgorela. Škoda je zelo velika in je le deloma krita z zavarovalnino. Kako je ogenj nastal, se še ne ve natančno.

* **Trgovišče** pri Veliki Nedelji. V bolnišnici za kužne bolezni v Eperježu na Gornjem Ogrskem je po kratki bolezni umrl mladenič vojak Ivan Meško. Naj mu bo tuja zemlja lahka!

* **Ptujska gora.** Iz ruskega ujetništva piše „Danica“—Ljubljancin Adolf Dostal, da je živ in zdrav. Bil je v obleganem Przemyslu.

* **Pragersko.** Blizu postaje Sterntal je ptujski vlak prijel hlapca Franca Zirovnik, ki se je nahajal preblizu proge in ga vrgel v stran. Hudo poškodovanega hlapca so prepeljali v Maribor, kjer je kmalu umrl.

* **Celjski okraj.** V našem okraju nastopajo rjavi hrošči v velikanskem številu in pretijo narediti prav veliko škodo. Obrnili smo se na naše poslance dr. Korošca in dr. Verstovška, ki nam poročajo, da bo tudi dežela v kljub finančnim nepovoljnim razmeram izplačevala običajno nagrado za nabiranje rjavega hrošča. Tudi celjski okrajni komisar dr. Fašing in načelnik vranskega okrajnega zastopa duh. svetovalec Zdolšek sta odredila takoj vse potrebno za nabiranje in določila prispevke. Dostavek uredništva: Glej članek v rubriki „Narodno gospodarstvo“ o pokončevanju hroščev!

* **Celje.** Vest v zadnji številki Vašega cenjenega lista, da je postal urednik bivšega „Narodnega lista“ in štajerskega dela „Slovenskega Naroda“, g. J. Lesničar, urednik „Zadruga“, spopolnujemo v toliko, da je g. J. Lesničar bil takoj, ko je „Narodni List“ prenehal izhajati, imenovan urednikom Zadruga Zveze v Celju in sedaj postal tudi urednik lista, ki ga izdaja Zadruga Zveza v Celju.

* **Celje.** Dne 25. aprila je umrla vdova poštega kontrolorja gospa Marija Schmidt v visoki starosti 86 let.

* **Celje.** Vsled bolezni, ki sta si jo nakopala na bojišču, sta umrla Anton Zupanc, desetnik 87. pešpolka in pešec 25. pešpolka, Adam Hermann.

* **Celje.** Na dnevnem redu odborove seje mestnega zastopstva, ki se vrši dne 30. aprila, je med drugimi devet prošenj za sprejem v domovinsko zvezo na podlagi zakona o desetletnem nepretrganem bivanju v občini. Za sprejem v domovinsko zvezo so zaprosili sledeči: Jožef Polzer, trg. uslužbenec, trgovec Franc Rauzinger, šivilja Marija Kus, voznik Matija Kranjc, trgovec Jožef Radoš, služkinja Antonija Esih, fotograf Jožef Martini, Terezija Pristovšek in hišni posestnik Anton Neger. Nadalje se bo tudi razpravljalo glede odstranitve studenca pred hišo gostilne „Stadt Graz“, o računskem zaključku mestne plinarne itd.

* **Celje.** Mestni urad razglasa, da se morajo majnikovi kebril letos z vso močjo zatirati. Posestniki, ki bi v tem oziru ne upoštevali določila, izdana od mestnega urada, se lahko kaznujejo z 2 do 20 K globe. Občina bo letos plačevala iz občinske blagajne za vsak liter nabranih hroščev 4 vinarje.

* **Celje.** Osrednji odbor za ohranitev spomenikov je izplačal 300 K, ker je Kalvarija po njegovem načrtu urejena.

* **Teharje.** Katoliško slovensko izobraževalno društvo ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 2. majnika, popoldne po večernicah, v kaplaniji. Na sporedu so poročila odbora in petje novega moškega zbora ter volitev novega društvenega odbora. — Odbor.

* **Gornji grad.** Iz ruskega ujetništva se je oglasil Anton Božič, praporščak iz Gornjegograda. Piše, da

je v Kinjel, gubernija Samara. Poizvedovalni urad za vojne ujetnike je naznanil, da sta v ruskem ujetništvu v Nižnem-Novgorodu: Franc Tevž (Mostnikov) iz Bočne in Jožef Potočnik (Bevčev) iz Gornjegograda. Franc Tevž ni že pisal pet mesecev, Jožef Potočnik pa že osem mesecev domov. Splošno so mislili, da sta mrtva.

* **Luče** v Savinjski dolini. Iz ruskega ujetništva se je oglasil tukajšnji rojak Janez Robnik. Piše, da je njegov sedanji naslov: Vojeno plennij (vojni ujetnik) gorod (mesto) Obojan, Kurskaja gubernija, Rusija.

* **Velenje.** V Celovcu so v ponedeljek aretirali 45letnega agenta Franča Pristernika iz Velenja, ker je zagrešil težak npravstven delikt.

* **Trbovlje.** Iz ruskega ujetništva se je oglasil g. rudarski inženir Franta Loskot v Trbovljah, ki je služil kot rezervni poročnik pri tehniški artileriji v Przemyslu. Piše, da je zdrav in na potu v Sibirijo, kjer bo interniran pa še ne ve. Mladi Čeh si je pridobil v kratkem času svojega bivanja na Slovenskem veliko prijateljev in se je kratko pred izbruhom vojne zaročil s hčerko ene najuglednejših meščanskih rodbin v Škofjiloki.

* **Iz Rajhenburga** se nam piše: Uspen po izvedovalnega urada za vojne ujetnike. Veliko skrbi povzročata mars komu negotovost glede usode takih, ki se od začetka vojske do sedaj niso oglasili pismeno, niti bili omenjeni v seznamku izgub. Najverjetnejše je misliti o takih, da so ujeti. Toda tudi ujetniki se oglašajo, tudi iz najbolj oddaljenih krajev Sibirije. Res, da iz nekaterih krajev, gotovo pa ne iz vseh! Po ruskem Rudečem križu je n. pr. došlo poročilo v Rajhenburg, da je Alojz Gabere ujet v mestu Taškent in da je zdrav. Ni dvoma, da je dotičnik že večkrat poskusil pisati, pa dozdej še ni od tam nobene črke iz njegove roke prišlo v domovino. Še le dunajski poizvedovalni urad je po ruskem Rudečem križu dognal, kje biva. Čisto verjetno je, da je v mestu Taškent, ki šteje do 20.000 prebivalcev, ujetih mnogo Slovencev. Ali se je že kateri oglasil s kakim pismom? Slavna uredništva slovenskih listov lahko to dožejejo.

Zadnja poročila došla v petek dne 30. aprila.

* **Nabori novih črnovojniških zavezancev.** Ogrski ministrski predsednik grof Tizsa se je v ogrski zbornici v pogovoru s časnikarji izjavil, da se nabori 18 letnih ter 43 do 50 letnih črnovojniških zavezancev ne bodo nikakor pričeli pred 15. avgustom, tako, da bi bili ti letniki še le meseca novembra poklicani pod orožje.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 29. aprila.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa: Splošni položaj je nespremenjen.

Na fronti na Rusko-Poljskem in v Karpatih na nekaterih delih bojišča srditi artilerijski boji. Naša artilerija je posebno uspešno obstrlejevala ruske postojanke, kjer so bile nastanjene čete in je bilo shranjeno strelivo.

V dolini reke Opor je skušal sovražnik po večurnem artilerijskem ognju naše višinske postojanke zavzeti z naskokom, a naša infaanterija ga je po kratkem boju vrgla na celi fronti nazaj.

Podmorski čoln „št. V.“ se nepoškodovan vrnil.

Soproga poveljnika junaškega podmorskega čolna „št. V“, ki je potopil francosko križarko „Leon Gambetta“, je dobila v četrtek dne 29. aprila brzojavko, v kateri ji njen soprog ladijski poročnik pl. Trapp poroča, da se je v sredo dne 28. aprila srečno in nepoškodovan s čolnom in moštvo vred vrnil na svoje mesto. Trappova soproga prebiva v Reki.

Podmorski boji med Nemci in Angleži.

Nizozemski listi pišejo, da so pretekli teden nemški podmorski čolniki potopili 13 angleških trgovskih parnikov.

Kaj je z Italijo?

Pogosta posvetovanja med diplomati. Milanski list „Corriere della Sera“ poroča z dne 29. aprila: V

zadnjem tednu je bilo opaziti precej pogosta posvetovanja med italijanskim ministrom zunanjih zadev Sonnino in med diplomati Avstrije in Nemčije. Preteklo sredo je imel Sonnino dve dolgi posvetovanji s knezom Bülowom in z avstrijskim poslanikom baronom Macchio. Posvetovanju je kmalu nato sledil prav živahen pogovor s Salandro. Pretečeni petek je Sonnino vnovič sprejel avstrijskega poslanika barona Macchio. Nedeljo predpoldne se je podal nemški vojaški ataše v laško ministrsko palačo, kjer je imel kratek pogovor z italijanskim admiralom de Martino. Nekaj pozneje je prišel tudi angleški poslanik Rennel Rodd v ministrsko palačo. Končno se še omeni, da se je podal v avtomobilu dne 28. aprila italijanski ministrski predsednik Salandra v ministrsko palačo, kjer je imel živahno posvetovanje z zunanjim ministrom Sonninom.

Med Italijo in trosporazumom nobenih nagodb.

Lista „Tribuna“ in „Giornale d'Italia“ zanikata z vso odločnostjo trditve francoskih listov, ki pravijo, da je prišlo med Italijo in trosporazumom do nekake nagodbe. List „Tribuna“ je vprašal angleško poslanstvo in dobil tam odgovor, da je vse, kar se govori in piše glede nagodbe med Italijo in trosporazumom, le zgolj izmišljotina. List „Giornale d'Italia“ svari svoje čitatelje pred vznemirjajočimi vestmi. Prihod ruskega poslanika v Rimu se pričakuje dne 12. maja.

* **Sprejem pri knezu Bülowu.** Rimski list „Giornale d'Italia“ je zažugal, da objavi imena vseh tistih senatorjev in poslancev, ki bi se udeležili zadnjega velikega obiska pri nemškem poslaniku knezu Bülowu. Žuganje je imelo uspeh, da je bil obisk še mnogo številnejši kakor pri vseh poprejšnjih svečanostih pri knezu Bülowu v vili Malta. Senatorji in poslanci, kakor tudi inteligenca Rima so se skupno udeležili sprejema. Istočasno je objavil senator Santini izjavo, v kateri je rekel, da si šteje on in njegovi tovariši v čast občeovati v vili Malta. Značilno je, da povdarjata lista „Giornale d'Italia“, kakor tudi Nemcem skrajno sovražni list „Messagero“, da je bil potek in obisk pri knezu Bülowu nad vse veličasten.

* **Garibaldi pri italijanskem kralju.** Milanski list „Corriere della Sera“ poroča, da je italijanski kralj Viktor Emanuel sprejel v avdijenci Garibaldija, ki je bil nato tudi sprejet od italijanskega zunanjega ministra Salandre. Avdijenca Garibaldija pri kralju vzbuja pozornost. Garibaldi je baje nato pripovedoval z navdušenjem o avdijenci. O vsebini pogovora nočejo republikanci ničesar povedati. Pogovor Garibaldija s Salandro je bil baje tudi zelo prisrčen. — List „Resto del Carlino“ piše, da je obisk Garibaldija pri kralju odstranil vse ovire, obstoječe med kraljem in strankami. Obisk je tesno strnil kralja z zastopnikom ljudske volje.

* **Stavka italijanskih srednješolcev.** V mestih: Varese, Alessandria, Parma, Verona, Rovigo in Bari so sedaj tudi italijanski srednješolci proglasili stavko iz solidarnosti z visokošolci, ki so zahtevali odstranitev nemškega profesrja Abrahamama.

* **Pred splošno stavko v Italiji.** Milanski list „Gazette del Popolo“ poroča, da je delavska zbornica v Turinu sklenila, da bo proglasila splošno stavko v slučaju, če bi se Italija udeležila sedanje vojske. List nadalje poroča, da osrednji predsednik vseh italijanskih delavskih zbornic vstraja pri tem, da se mora takoj izvesti splošno glasovanje vseh delavskih zbornic in strokovnih združenj glede vprašanja splošne stavke za slučaj, če bi se udeležila Italija vojske. V ta namen je že bil poklican v Milan prvi predsednik italijanske socialistične stranke, da se razpravlja o tem vprašanju.

Japan in Kitaj.

Spor med Kitajsko in Japonsko še vedno ni rešen. Listi prinašajo ravnokar poročila, ki pa se mnogokrat zelo križajo. Po nekem poročilu iz Kodanja, zasedajo Japonci polagoma na Kitajskem vojaško najvažnejše točke. Tudi v Mukden in Tsinau so že došle japonske čete. Ruski list „Rječ“ poroča iz Tokija: Ker se je Kitajska branila sprejeti japonske zahteve glede Mongolske, se je sešel japonski ministrski svet k posvetu, da sklepa o nadaljnjem poteku pogajanj. Japonsko časopisje zahteva odločen nastop. Ljudstvo pa še vedno upa na mirno rešitev. V japonskih ladjedelnicah so pospešili dela za dovršitev dreadnoughtov po 30.000 ton. Angleška poročila pravijo, da so Japonci predložili kitajski vladi 24 sprejemnih zahtev, ki pa se dejansko skoro nič ne razločujejo od prejšnjih. Kitajci so vsled predrznih japonskih zahtev zelo razburjeni. Tudi Rusija je stavila Kitajski 7 zahtev za pridobitev kitajskega ozemlja v Mandžuriji. Položaj je vedno bolj zamotan.

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk štev. 87:

Ujeto moštvo:

Bohinec Franc, pešec v rezervi, ptujška okolica; Kunej F., pešec v rezervi, Brežice; Novak Janez, pešec v rezervi, ptujška okolica; Pratinmer J., pešec v rezervi, Konjice (vsi štirje v ruskem ujetništvu Bogučar); Lip Julij, poddesetnik v rezervi, Vuženica; Mraz Franc, pešec v rezervi, celjska okolica; Pavlič Franc, nadomestni rezervist, Brežice (vsi trije v srbskem ujetništvu v Nišu); Nyakas Stefan, pešec (ranjen v bolnišnici št. 68, Voronež, Rusija); Plesnik Florijan, pešec v rezervi, Luče (v ruskem ujetništvu Marinsk); Plevnik Peter, nadomestni rezervist, Brežice; Pontel Peter, pešec (oba v Skoplju, Srbija); Simonšek Janez, nadomestni rezervist, Brežice (Rusija); Srebotnik Franc, pešec, Slovenjgradec (v srbskem ujetništvu v Prilepu); Viher Martin, nadomestni rezervist Ljutomer (v ruskem ujetništvu v Bijsku); Vrečer Janez, nadomestni rezervist, celjska okolica (v ruskem ujetništvu Jegorjevsk); Zužej Florijan, pešec v rezervi, celjska okolica (v ruskem ujetništvu Voronež); Janežič Jožef, korporal, Brežice (v ruskem ujetništvu Tula); Pečnik Mirko, pešec v rezervi, ranjen (v ruskem ujetništvu Voronež).

Razni:

Domobranski pešpolk štev. 29: Pesek Jaroslav, praporščak, ranjen.

Pešpolk štev. 54: Karo Jožef, Celje, oddelek strojne puške, ranjen.

Narodno gospodarstvo.

Rjavi hrošč, njega življenje in pokončevanje.

Rjavi hrošč se prištevava k najhujšim sovražnikom mnogih baš najkoristnejših gospodarskih rastlin. Se pojavlja največ mesca maja, ob toplim vremenu tudi že mesca aprila; če pa ostane neprijetno in hladno, leta celo do julija.

Potem se samice zarijejo 20 do 40 cm in še več globoko v zemljo (čim rahleja je, tim globlje); najraje si poiščejo močno poražena tla (travnike) ali rahlo, z gnojem pomešano zemljo (mešanec ali kompost), drevesne gredice itd. ter vležejo 60 do 70 jajčic, 12—30 naenkrat v okrogle kupčke, nakar poginejo.

Iz teh jajčic izlezejo v 4 do 6 tednih ličinke (ogrci), ostanejo pa skupaj ter se razlezejo še le prihodnje leto. V jeseni grejo globlje v zemljo, spomladi se zopet bližajo površini.

Škoda, katero delajo ogrci, se opaža še le v drugem letu in je v tem letu navadno večja, kakor v tretjem, v katerem najhujše žro, ker se že ob kresu (koncem mesca junija) zabubijo.

Buba počiva le nekaj tednov. Iz nje se izleže mesca septembra hrošč, kateri pa ne zapusti svoje bivališča do prihodnje spomladi.

V pokrajinah bolj proti vetru, se pa ogrci zabubijo še le leto pozneje. Zategadelj je tam škoda, ki jo povzročajo, v tretjem letu največja. To je tudi še vzrok, zakaj poletajo hrošči v severnih pokrajinah le samo vsako četrto leto, dočim se na jugu pojavljajo že vsako tretje leto.

Škoduje rjavi hrošč s tem, da žre liste in cveče sadnega drevja, vinske trte, hrasta, divjega kostanja, bukvel topola, pa tudi borovo, mecesno in smrekovo ilovje, da, celo smrekove mladike ter drevje šestokrat do golega oglođa.

Ogreci neizmerno škodujejo v trsnicah, v najmlajših oddelkih sadnih in gozdnih drevesnic, v novosajenih vinogradih, na novosajenem sadnem drevju, na mladih gozdnih sadikah, v umetnih in zelenjadnih vrtilih, na polju, na travnikih itd., ker žro in glodajo korenine. Velike vrednosti grede narodnemu gospodarstvu na izgubo.

Dolžnost vsakega gospodarja je tedaj, krepko sodelovati pri pokončevanju tega škodljivca.

Pokončuje se zlasti s temeljitim in sistematičnim nabiranjem. Kakor je bilo že začetkom omenjeno, leta rjavi hrošč od aprila do začetka julija.

Da se prepreči škoda na listih in cvetju, posebno tudi polaganje jajčic, se naj zasleduje rujavi hrošč zlasti v začetku, predno so polegla samice jajčica. Najuspešnejše se da loviti, ako se pogrnejo pod drevje rano zjutraj, počenši od 4. ure, velike rjuhe, nakar se drevje močno potrese. Nabrani hrošči se ugonobe s kropom. Pokončani hrošči se naj uporabijo pri napravi mešanca, ker so bogati redilnih snovi — dušika, kalija in apnenca.

Naravni sovražniki rjavega hrošča so: škorec, netopir, sova, vrana, srakoper, vrabec, senica, postolka in mišar. Lisica, kakor tudi domače živali, n. pr. kura, raca, prav zelo rado zasledujejo ogrece in hrošče.

Ogreci se ugonobljajo najuspešneje pri obdelovanju zemlje, posebno ob kresu (koncem junija), ker se nahajajo v tej dobi, če ni zemlja preveč suha, še najbližje površja.

Pri premetavanju mešanca se naj na ogrece še posebno pazi; tudi pri prekananju v vrtilih in izkopavanju drevesnih jam se naj uničujejo. Ravno tako se naj pazi tudi pri sajenju trf in dreves, da se z mešanecem ne privede ogrecev k sajenikam.

Kadar se orje, naj gre nekdo za plugom in pa naj pobira ogrece, ki se najdejo v brazdah. Nabrani ogreci se lahko pokrmijo kuram in racam.

Pri zasledovanju ogrecev v drevesnicah, vrtilih in trtnicah nam dobro služijo tudi salata in pesa, ki se vsade mesca majnika med grede in katerih seogrci radi lotevajo. Seveda se morajo rastline izru-

vati, kakor hitro začnejo veneti, in ogreci pri tem poiskati.

Če se postopa proti rjavem hrošču in ogrecem povsod in od vsakega natanko in sistematično po tem navodilu, je uspeh zagotovljen!

Smatrajoč pokončevanje tega škodljivca zelo važnim, je sklenil štajerski deželni zbor izplačevati nagrade za nabiranje rjavega hrošča iz deželnih sredstev, in sicer po tri vinarje za liter nabranih hroščev, pod tem pogojem, ako prispevajo v to svrhu tudi dotične občine ali okraji najmanj dva vinarja za liter.

„Mala Lenčica od Svetega Boga.“ Ponatis iz „Cvetja“, oktav, 93 strani, 50 v, po pošti 55 v. Mala Lenčica, pobožni otrok na Irskem, je že v petem letu svoje starosti šla k prvem sv. obhajilu in sicer dne 6. decembra 1907. Potem je kratko časa pogosto prejela presv. Rešnje Telo in umrla dne 2. febr. 1908. Prelep zgled je za večkratno sv. obhajilo. Knjižica se priporoča kot primeren spominček prvoobhajancem in pridnim otrokom sploh. Dobiva se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Na Katvarijsko. Pod tem naslovom je izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru nov molitvenik. Cena: Vezan v platno z rudečo obrezo K 2.50, zlata obreza K 3.20; vatirana vezava in zlata obreza K 3.50. Po pošti stane 20 v več. Naroči se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Najmanj stroškov in dela se povzroči, ako se denar za to knjigo pošlje po položnici naprej! — To je čisto poseben molitvenik. Obsega namreč na 640 straneh 30 različnih križevih potov za razne priložnosti; tako n. pr. med drugimi križev pot v čast presv. Rešnjemu Telesu, najsv. Srcu Jezusovemu, za dan sv. obhajila, za družbo krščanskih mož, za matere, za delavce in služabnike, za mladeniče, za dekleta, za Marijine otroke, za dekleta Marijinih družb, za adventni čas, za postni čas, za čas posebnih stisk in nadlog, za vojni čas, za dan vernih duš, sv. križev pot kot priprava na smrt. Razven tega najdeš v knjigi sv. mašo v čast trpljenja Jezusovega, vse navadne litanije in tudi litanije trpljenja Kristusovega, spovedne in obhajilne molitve in razne prošnje in molitve, ki se nanašajo na Jezusovo trpljenje. Ob koncu se sledi pet ganljivih pesmi v čast trpljenju Kristusovemu. Slovenec je sv. križev pot najbolj prikupljiva pobožnost, katero naše ljudstvo vedno rado opravlja — zato vsem pobožnim vernikom ta novi molitvenik toplo priporočamo.

Za katehete in pridigarje. Z dovoljenjem kn.-šk. ordinariata lavantinskega je izšel v založbi tiskarne sv. Cirila v Mariboru življenjepis novega papeža, pod naslovom: „Sv. Oče Benedikt XV.“ Priredilo je spis zelo zanimivo in uporabno uredništvo „Slovenskega Gospodarja.“ Čeprav obsega knjižica dve polji, 36 strani, vendar se ji je nastavila malenkostna cena 10 vin. za izvod, po pošti 13 vin., koji znesek se blagovoli vpslati v pošt-nih znamkah na tiskarno. A tudi kdor ni katehet ali pridigar, naj si oskrbi lepo knjižico, ker je dosedaj edini slovenski življenjepis novega papeža.

„Sv. Križev pot za vojni čas.“ Ta knjižica se zopet dobiva v Cirilovi tiskarni v Mariboru. 100 komadov stane s pošt-nino vred 7 K 50 v, 50 komadov 4 K, 25 komadov 2 K, 10 komadov 90 v. Denar naj se pošlje naprej ali pa v znamkah.

Učenec

se takoj sprejme v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Zahteva se dva razreda gimnazije, realke ali učiteljske, ali pa tri razrede meščanske šole.

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pojasnila pošilja:

Srečkovno zastopstvo 14, Ljubljana.

Kupujem

seno, slamo, fižol, češplje in sploh vse poljske pridelke po najvišjih cenah

Ant. Birkmaier

Maribor, Meljska cesta 29 (Mellingerstr.)

URE
Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragocensosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki cenl.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zastavljen. - Gramofoni 20—200 K

Niklasta remont-ura K 8-60
Prizna srebrna ura K 7-
Original omega ura K 24-
Kuhinjska ura K 10-
Budilka niklasta K 5-
Poročni prstani K 2-
Srebrne verižice K 2-

Večletno jamstvo.

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach

urar in očalar

MARIBOR, Gosposka ul. 26

Kupujem zlatino in srebro.

Naročajte in razširjajte „Stražo“!

Sedlarska obrt

v večjem kraju na Sp. Štajerskem, dobro upe-ljana, se radi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji odda. Vpraša se v upravnistvu »Straže«.

NAZNANILO.

Podpisani si usoja slavnemu občinstvu mesta in okolice uljudno naznani, da je prevzel s 1. majnikom 1915 restavracijo

Narodni dom v Mariboru.

Njegovo mnogoletno službovanje v prvovrstnih enakih podjetjih jamči za izborna jedila, pijačo in natančno postrežbo, ter se s tem najtopleje priporoča in prosil za mnogoštevilni obisk.

Z velespoštovanjem

Gjuro in Berta pl. Valjak.

Prva in največja delavnica za cerkvena dela na slovenskem jugu

K. Tratnik

specialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode

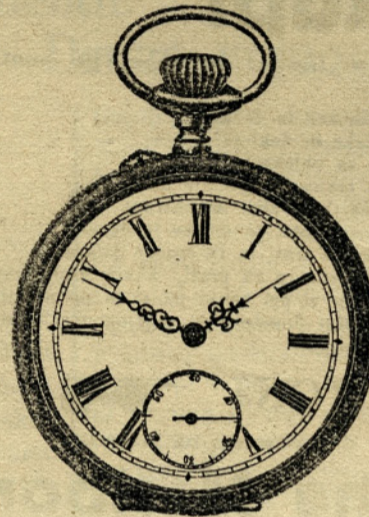
Maribor Pfarrhofg. 3

se priporočam prečastiti duhovščini za naročila vsakovrstnih monštranc, kelihov, lestencev, svečnikov itd. Staro cerkveno orodje popravljam, pozlatim in posebrim v ognju. — Za vsako delo jamčim. — Mnogo priznanih pism na razpolago.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K

Srebrne ure damske od 8 K

Srebrne verižice od K 2-40

Sreb. verižice damske K 3-60

Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Frano Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Oprav. štev. N CIV 31/15—1.

Razglas dražbe.

Dne 15. majnika 1915, predpoldne ob 8. uri, se bo vršila v Mariboru, Franc Jožefova cesta štev. 9, javna dražba celokupne zaloge hišne oprave itd.

Predmete si lahko rečenega dne vsakdo ogleda in sicer v času med 8. in 9. uro predpoldne v Mariboru, Franc Jožefova cesta štev. 9.

C. kr. okrajna sodnija Maribor, oddelek IV, dne 17. aprila 1915.

OBLEKE

za ženske, moške in otroke, kakor tudi krila, vrhne jope, bluze, zim-ske moške suknje in raglane, se dobijo v velikanski izbiri in po najnižjih cenah v veletrgovini

R. STERMECKI
V CELJU št. 301

••• Pisite po cenik. •••

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašarom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah & K. U.

Znano je, da se kupi

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi praj dobro

Suknene blage (šofri za moške in dečke.)
Novomodno volno za ženske in dekleta,
Najnovije perilno blago za obleke in bluze,
Platno belo in pisane za srajce in spodnje hlače,
Blage za postelje in rjuhe, brez šiva in matrace,
Srajce izgotovljene vseh velikosti za moške in ženske,
Predpasnikov velika izbira, za prati in iz črnega atlasa,
Zmiraj novejši robcevi iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zato prej pošljem na zahtevanje

ZASTONJ

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor
Gosposka ul. D. (Herreng. D.)

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje: Papirnatu servjete vsled novih p edpi ov namestnje v Gr deu po zelo nizkih cenah.

POZOR!

POZOR!

Ker je sedaj mnogo obitelj, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpotrebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarič .: Maribor,
Gosposka ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se pošljejo zastonj.

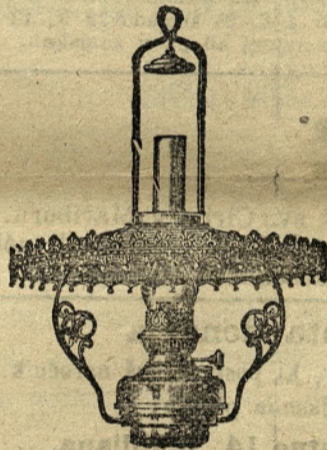
Pozor kmetovalci!

Preskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojskinem času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: domačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, peso rumeno in rdečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane trvdke Mauthner, ki se dobivajo pri domači trdki

I. RAVNIKAR .: CELJE

Trgovina s špecerijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna postrežba.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina.
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI .: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za oodobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. z n. z.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4%, Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.
Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po
4 1/2 %
od dneva vloga do dneva vzdiga.
Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo
na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure
za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.
- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.